

Ongewenst berengedrag is te voorkomen

IMPROVAC BIEDT HULP

De Amerikaanse farmaceut Pfizer heeft het vaccin Improvac in 2009 Europees geregistreerd. Het product voorkomt bij varkens de beruchte berengeur aan het vlees en ongewenst berengedrag. Nederland wil niet 'aan de Improvac'. Toch heeft Pfizer wereldwijd al 30 miljoen beren behandeld met dit middel. Waarom is Nederland zo terughoudend?

Het vijfjarige project 'Stoppen met castreren' loopt nog tot 2013. In opdracht van het ministerie van EL&I en het Productschap Vee en Vlees sporen Wageningse onderzoekers naar oplossingen voor ongewenst berengedrag en berengeur aan het vlees. De groep die ermee bezig is steekt bij de oplossingen vooral in op voeding, fokkerij en detectie van de specifieke berengeur aan de slachtlijn. Recent heeft varkensonderzoekscen- trum Sterksel geconcludeerd dat het bij elkaar houden van tomen en het gelijktijdig laten eten via een trog het ongewenste gedrag van beren niet verminderd. En het verstrekken van aflevervoer, gericht op minder berengeur, heeft in het onderzoek van 'Sterksel' het aantal beren met berengeur en de gehalten aan androstenon en skatol (stoffen die de berengeur veroorzaken) niet aantoonbaar verlaagd.

Noordwijk verklaring

Farmaceut Pfizer claimt al jaren een oplossing te hebben voor zowel het ongewenste berengedrag als de berengeur: het middel Improvac. "We lopen tegen de Verklaring van Noordwijk aan", zegt Herman Prust, veterinaire manager van Improvac Nederland bij Pfizer Animal Health. In deze verklaring uit 2007 ondertekenden partijen als het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), boerenorganisaties

LTO en NVV en de Centrale Organisatie voor de Vleessector voor het op termijn stoppen met castreren van beren in Nederland. De ondertekenaars willen voor 2015 verantwoord stoppen met het castreren. Verdoofd castreren zien ze slechts als een tussenoplossing. "Als je voor Improvac kiest als varkenshouder hoef je niet verder te zoeken naar oplossingen", zegt ook Andre Rutjes, food chain manager bij Pfizer en verantwoordelijk voor de verkoop van Improvac in Europa. Maar zo simpel ligt het blijkbaar niet. Wat speelt er in de varkensketen?

Consument

De consument wil vlees zonder berengeur. Berengeur is vies en het ontleent je de moed opnieuw varkensvlees te gaan kopen. Toch is de Consumentenbond geen partij geweest voor het Improvac-team van Pfizer. Volgens Prust is er wel met hen gesproken en ook met de Dierenbescherming, maar in deze neemt de bond geen standpunt in en verwijst Pfizer naar de wereld van de slachterijen.

De slachterijen

Vleesgigant Vion Food Group is de dominante speler in Nederland als het gaat om het slachten en verwaarden van varkens. Vion heeft vanaf het begin aangegeven zich niet achter het gebruik van Improvac

Plusen en minnen Improvac

- + Verbeterde voederconversie
- + Verbeterde groei
- + Verbeterde slachteigenschappen (uitbetaling)
- + Geen berengeur
- + Geen ongewenst berengedrag
- + Opbrengsten 8 euro ten opzichte van borgen (Belgische studie)
- + Opbrengsten 15 euro ten opzichte van beren (Spaanse studie)
- Geen marktacceptatie
- Slachterijen (Vion) zijn tegen
- Geen politieke acceptatie
- Geen ingang bij ondertekenaars Verklaring van Noordwijk
- Een extra prik (2x) voor het varken
- 3 euro kosten per varken

Ongewenst gedrag

Actieve beren samen in een hok kan tot ongewenst gedrag leiden.

Foto: Pfizer Animal Health

te scharen. Al in 2009 heeft Vion een standpunt ingenomen en tot vandaag de dag is dit niet gewijzigd, aldus woordvoerder Marc van der Lee van Vion. In het kort komt het erop neer dat Vion achter Improvac staat als de markt het toepassen van deze vaccinaties aantoonbaar accepteert. Pas dan kan Vion varkens die met Improvac zijn behandeld toelaten in zijn organisatie. Dit betekent dat zolang er geen duidelijkheid is over de acceptatie vanuit de markten waarop Vion actief is, bij hen de deur op slot zit. Kleinere slachterijen volgen op dit moment het standpunt van Vion, weet Prust.

Rutjes: "Vion geeft aan dat Improvac technisch 100 procent is. Maar zij hebben ervoor gekozen om geen gebruik te laten te maken van het product door hun toeleveranciers. Vion heeft een goede afzet van berenvlees in het Verenigd Koninkrijk en heeft de Verklaring van Noordwijk mede ondertekend.

Brussel

Ook in het Brusselse circuit heeft Pfizer

zijn stem laten horen. Hoewel er in een relevante Europese Commissie-vergadering twee keer spreektijd is gekregen en een varkenshouder uit Vlaanderen de goede eigenschappen (ongewenst berengedrag verdwijnt) aan de commissieleden heeft toegelicht, beweegt 'Brussel' niet, aldus Rutjes. De Brusselse garde ziet Pfizer als een commercieel bedrijf dat na de Europese registratie van het product op eigen kracht het middel mag promoten, vertelt Prust.

Ook de Nederlandse politiek is niet vatbaar noch aanspreekbaar voor de argumenten pro Improvac. Toenadering tot het Haagse circuit is zeker gezocht door Pfizer, maar heeft niet geleid tot enig effect. Ook de politiek verwijst naar de boeren en de slachterijen.

Dierenartsen

Pfizer heeft ook contacten gelegd met de vereniging van dierenartsen, de KNMvD. "Die groep neemt geen standpunt in als het gaat om Improvac", weet Prust. De dierenartsen hebben er geen collectieve

mening over. Rutjes weet dat in sommige landen de dierenarts wel een standpunt inneemt. Dat doen de dierenartsen dan vanwege de financiële voordelen bij het gebruik van Improvac voor hun klanten. En ook omdat de dierenartsen het ongewenste berengedrag als probleem ervaren voor hun boeren en daar wat aan willen doen.

Gelukkig is niet alles kommer en kwel. Rutjes geeft aan dat wereldwijd al zo'n 30 miljoen beren zijn gevaccineerd met Improvac, waarvan ruim 1,5 miljoen in Europa. Een Europese vleesgigant heeft recent aangegeven over te gaan op Improvac voor zijn zeugen in Polen en Roemenië. "Dat gaat om 140.000 zeugen", berekent Rutjes. Ook België is grotendeels 'om'. Onder andere de supermarktketen Colruyt accepteert Improvac-berenvlees in zijn schappen. En ook in Spanje, Hongarije en Polen weet men de Improvac al goed te vinden, aldus Rutjes. <